

Betolaza

**DOCTRINA
CHRISTIANA**

Fitxategi hau “liburu-e” bildumako alea da,
liburu elektronikoen irakurgailurako prestatua.

Liburu gehiago eskuratzeko:

<http://armiarma.com/liburu-e>

Bertsio elektroniko honen egilea: J.A. Güiles Castillo;
Bilbo.

<http://klasikoak.armiarma.com/>

Egileari buruzko informazioa:

<http://zubitegia.armiarma.com/egileak/00702.htm>

DOCTRINA CHRISTIANA

En Romance y Basquence, hecha por mandado de D. Pedro Másó, Obispo de Calahorra, y la Calçada, y del Consejo del Rey nuestro Señor, para las tierras Bascôgadas de su Obispado, reducida por el Doctor Betolaça, à lenguaje mas comun, y mas vsado y q con màs facilidad se entiende en todas ellas, para bien, y vtilidad de sus obejas de aquellas partes, que por largos años las apaciente, y gobierne, à gloria, y honra de Dios nuestro Señor,
Amen.

Impressa con licencia en Bilbao, por Pedro Co[]
de Ybarra

Impressor de este muy noble, y muy leal Senorio

de Vizcaya. Año de 1596.

PRINCIPIO DE LA DOCTRINA CHRISTIANA EN ROMANCE Y BASQUENCE

Kristiñau fiel gustia
dago asko obligadurik
euten debozinoea
bioz gustirik Kristoen
Kruze Santeagaz
dalako geure argia
gure izan ebelako atan hil
gu redimietarren
gure pekatuen kaptiberiorik
eta arerio deungeaganik.
Onegaiti bear dozu
sarri ziginatu, eta santiguatu
egiten dozula iru kruze.
Lelengoa bekokian
laun goikoak libradu gagizan
berba deugetarik
Bigarrena agoan,
laungoikoak libradu gagizan
berba deugetarik.

Irugarrena bularretan,
laungoikoak libradu gagizan
obra, eta deseo deungetarik,
esaten dogula alan.

Kruze Santearen señalegaiti
geure arerioetarik libradu
gagizuz launa.

Geure laungoikoa.

Aiten da Semen,
da Espiritu Santuen izenean
Amen IESUS.

LAS ORACIONES DEL CHRISTIANO EN BASQUENCE

Gero errezadu bear dogu
dakiguzan oraziñoak
eta Elexa Santeak
hirakasi deuskuzanak
sinistueiten, eta egiten,
eta jakiten
aginnetan deuskuna,

hondo pronunziadurik,
sinisturik eta eginik
esaten dogula onelan.

EL PATER NOSTER EN BASQUENCE

AITA gurea,
Zeruetan zagozana.
Santifikadua izan dila zure izena
Etorri bidi
gugana zure Ereinua
Egin bidi zure borondatea,
nolan Zeruan, alan lurrean
emon egiguzu egunean
eguneango gure ogia
da parkatu
egiguzuz
gure pekatuak,
guk geure zordunai
parketan deusteguna legez
da etxi ez eiguzu
jausten tentaziñoan,
baia libradu gaigizuz
gatx gustirik. Amen Iesus.

EL AVE-MARIA EN BASQUENCE

ABE-MARIA, grazias betea,
launa da zugaz,
benditea zara zu
andra gustien artean,
eta benditoa da zure sabeleko
frutua IESUS.
Santa Maria,
laun goikoaren Amea,
erregutu egizu
gu bekatariok gaiti,
orain, da geure
eriozako horduan,
Amen IESUS.

EL Credo EN BASQUENCE

SINISTETAN DOT laungoiko
Aitagan,
gustiz poderoso, Zeruaren,
da lurraren Kriadoregan.

Eta Iesu-Kristogan
bere Seme unijenijenito
geure launagan, zeina izan zan
konzebidua
Espiritu Santuen obraz
da jaiozan Maria
B[r]ijineaganik, padezidu eban
Ponzio Pilatosen poderen azpian
iizan zan kruzifikadua, hila.
eta sepultadua, jasi zan
l[n]fernuetara irugarren
egunean erresuzitadu eban
hilaren arterean,
Igo eban Zeruetara
eta jarririk dago
laungoiko Aita gustiz podesoan
aldezkoatati, arik etorriko da
juzgaetan hilak, eta biziak,
sinistetan det Espiritu
Santuagan, Elexa Santa
Katolikan. Santuen komunioan
pekatuen parkaziñoan,
aragien erresurrekziñoan,
biziza betikoan.
Amen IESUS.

SALVE REGINA EN BASQUENCE

SALVE Regina,
miserikodiasko Amea,
bizizea, eta dulzura. Salbe
esperanza geurea, zure geiez
gagoz Ebaen hume
desterraduok, zuri
emaiten deusuguz zizpuruak
negar egiten dogula
erri negarrezko onetan.
Ea bada Andra Abogada
geurea, biortu egizuz
geugana zeure begi
miserikordiosok, eta
desterru au igaro ta,
erakuskuzu IESUS
zeure sabeleko Frutu benditoa.
O Klementisimea
O Piadosea.
O Birjina Maria Dulzea.
Erregutu egizu gu gaitik

laun goukoaren Ama Santea,
dignu izan gaitean
lesu-Kristoen
prometimentuen.
Amen IESUS.

LOS ARTICULOS DE LA FE EN BASQUENCE

ARTIKULU Fedekoak dira amalau lelengo zazpirak, petenezietan jakaz Dibinidadeari eta beste zazpirak lesu-Kristo gere laun goiko da Gizon berdaderuen Humanidade, Santisimeari pertenezietan jakazanak Dibinidadeari, dira onek.

LELENGOA sinistetea laungoiko gustiz poderoso bategan.

Bigarrena sinistetea dala Aitea.

Irugarrena sinistetea dala Semea.

Laugarrena sinistetea dala Espiritu santua.

Bostgarrena sinistetea dala Kriadorea.

Seigarrena, sinistetea dala Salbadorea.

Zazpigarrena, sinistetea dala Glorifikadorea.

Pertenezietan jakazanak humanidade santuari dira onek.

LELENGOA, sinsitetea Iesu-Kristo gure launa Gizonzan partes konzebidua izan zala Espiritu Santuen obraz.

Bigarrena, sinistetea laio zala Maria Birjineaganik geretan zala Birjina jaio baño lenago, da jaiazean, da jaiioazkero.

Irugarrena, sinistetea errezibidu ebala Pasioñoa, eta eriozea gu bekatariok salbaetarren.

Laugarrena, sinistetea jasi zala Infernuetara da atera zituala Arima Santak egozarak bere etorrunen begira.

Bostgarrena, sinistetea erresuzitadu ebala irugarren egunean hilaren arterean.

Seigarrena, sinistetea igo ebala Zeruetara, da jesarririk dagoela Aita omnipotenten aldezkotati.

Zazpigarrena sinistetea etorriko dala juzgetan hilak, eta biziak, onai emateko Gloria, gorde

zituelako bere Mandamentu santuak, eta deungai pena eternea gorde ez zituelako.

LOS MANDAMIENTOS DE LA LEY DE DIOS EN BASQUENCE

MANDAMENTUAK laun goikoaren Legekoak dira amar.

Lelengo irurak pertenezietan jakaz laun goikoaren honreari, eta beste zazpirak proximuaren probetxuari.

Lelengoa da laungoikoa amatea gauza guztiez ganeti.

Bigarrena juramenturik egin ez eitea nezesidade baga.

Irugarrena Eguzariak gordetea

Laugarrena gurasoak honretea,

Bostgarrena iñor hil ez eitea.

Seigarrena luxuriazko pekatuetan jausi ez eitea.

Zazpigarrena ezer ostu ez eitea.

Zorzigarrena falso testimoniorik eregi ez eitea, eta ez guzurrik bere esan.

Bederazigarrena iñoen emasterik deseadu ez eitea.

Amargarrena besten ondasunik kodiziadu ez eitea.

Amar Mandamentu onek enzerretan dirabitan laun goikoa ametan gauza gustiez ganeti eta proximia geu legez.

LOS MANDAMIENTOS DE LA YGLESIA EN BASQUENCE

MANDAMINTUAK Eleja Ama Santakoak dirabost.

Lelengoa, Meza osoa enzutea Domeketan, da Eguzari guardetakoetan.

Bigarrena, Konfesetea gitxienaz bein urtean, edo lenago esperetan badau eriozako peligrurik

Irugarrena Komulgetea Paskua Erresurrezi-
ñoekoetan.

Laugarrena, Barau egitea Elexa Ama Santean
agiduetan dabenean.

Bostgarrena, pagetea amarrenak, eta Primi-
ziak.

CO[N]FESSION GENERAL EN BASQUENCE

Ni bakatariau konfesetan natxako laungoiko
gustiz poderosoari, Andrane Maria birjineari, lan-
done Mikel Arkanjeleari, loandoneanez Baptis-
teari, Apostolu Santuai, landone Periari, eta San
Pablori eta Zeruko Santu gustiai eta zuri Aita
espiritualorri, pekatu asko egindo dala pensa-
mintuagaz, berbeagaz, eta obreagaz, neure
erruagaiti, neure errua gaiti, neure errua andia-
gaiti. Onegaterren erregetan deusat Andrane
Maria Birjineari, landone Mikel Arkanjeleari, lan-
doneanez Baptisteari, apostulu Santuai, landone
Periari, eta San Pablori, eta Zeruko Santuai, eta

zuri Aita espiritualorri erregutu degiozula nigaiti laungoiko gure launari.

ELEJA AMA SANTEAREN SAKRAMENTUAK DIRA ZAZPI

LELENGO bostak dira nezesidadekoak, edo errezibidurik, edo deseaturik zeinzuk bagarik ezin iñor salbadu leitekean, hetxietan badituz menosprezioagaiti. Beste biak dira borondatezkoak.

LELENGOA da Bautismoa.

Bigarrena Konfirmaziñoa.

Irugarrena Komuninoa.

Laugarrena Penitentzia.

Bostgarrena Extrema Unziñoa.

Seigarrena Ordea Sazerdotala.

Zazpigarrena Matrimoniñoa.

OBRAK MISERIKORDIAZKOAK DIRA AMALAU

Zazpi Espiritualak, eta zazpi korporalak.

Espiritualak dira onek.

LELENGOA irakastea estakianari.

Bigarrena konseju ona ematea bear dabena-
ri.

Irugarrena korrijietea erratuetan dabena.

Laugarrena parketea injuriak.

Bost garrena konsoletea tristea.

Sei garrena sufrietea pazienziagaz geure pro-
ximoen gatzak, eta flakezak.

Zazpigarrena erregutuetea laun goikoari
biziak gaiti, eta hilak gaiti.

Korporalak dira onek

LELENGOA bisitetea gejoak.

Bigarren jaten ematea gosetu danari.

Irugarrena edaten ematea egarti danari.

Laugarrena kautiboa erreskatetea.

Bostgarrena billosa janzitea.

Seigarrena peregrinoari ostatua ematea.

Zazpigarrena hilak enterretea.

Areriak Arimakoak dira iru

Lelengoa da Mundua.

Bigarrena da Demoninoa.

Irugarrena da Aragia.

Pekatu Kapitalak dira Zazpi

Lelengoa, Soberbia.

Bigarrena, Abarizia.

Irugarrena, Luxuria.

Laugarrena, Irea.

Bostgarrena, Gulea.

Seigarrena, Inbidia.

Zazpigarrena, Nagitasuna.

Onen kontra dagoz zazpi birtute

Soberbiaren kontra, Humildadea.

Abariziaren kontra, Largezea.

Luxuriaren kontra, Kastitatea.

Iren kontra, Paziencia.

Gulen kontra, Tenplanzea.

Inbidiaren kontra, Karidadea.

Nagitasuen kontra, Dilijenzia.

DEL PECADO VENIAL Pekatu beniala bederazi gaukagaz parkaetan da

Lelengoa, Meka enzunakaz.

2. Komulgeteakaz

3. laungoikoen berbea enzunakaz

4. Obispoen Bendiziñoekaz.

5. Pater nosterakaz.

6. Konfesinoe jeneralakaz.

7. Ur bedeinkatuakaz.
8. Ogi bedeinkatuakaz
9. Bularretan golpe emonakaz.

Birtute teologalak dira iru

Lelengoa, Fedea.
Bigarrena, Esperanza.
Irugarrena, Karidadea.

Birtute kardinalak, dira lau

Lelengoa, Prudenzia.
Bigarrena, Iustizia.
Irugarrena, Fortaleza.
Laugarrena, Tenplazea.

Arimako potenziak, dira iru

Lelengoa, Zenzuna.
Bigarrena, Gogoa.

Irugarrena, Borondatea.

Sentiduak gorpuzekoak dira bost

Lelengoa begiakaz ekustea.

Bigarrena belarriakaz enzutea.

Irugarrena agoagaz gustatea.

Laugarrena surrakaz usai egitea.

Bostgarrena eskuakaz ukutuetea.

Doeak espiritu santuenak dira zazpi

Lelengoa Sabiduriazgo Doea

Bigarrena entendimentuzgo Doea.

Irugarrena konsejuzko Doea.

Laugarrena fotalezazko Doea.

Bostgarrena zienziako Doea.

Seigarrena piedadeko Doea.

Zazpigarrena laungoikoen bildurreko Doea.

Frutuak espiritu santuenak dira amabi

Lelengoa, Karidadea.

Bigarrena Bakea.

Irugarrena Longanimidadea.

Laugarrena Benignidadea.

Bostgarrena Fedea.

Seigarrena Kontinenzia.

Zazpigarrena Gozua.

Zorzigarrena Paziencia.

Bederazigarrena Bondadea.

Amargarrena Mansedunbrea.

Amakagarrena, Modestia.

Amabigarrena, Kastidadea.